

foto Státní hrad Trosky

Milí přátelé!

Byl státní svátek.

Obchody zavřené.

Ale přesto popeláři vyvezli popelnice.

Jezdí. O vánocích i jiných svátcích, za deště i mrazu, pořád jezdí.

Popeláři, hrdinové naší doby! 😊

✂ Tento týden proběhl na staveništi nové knihovny ve Skálově ulici další z kontrolních dnů. Stavební firma dokončuje suterén a chystá se stavět první patro.

Pracovníci se pustili do odbedňování stěn prvního podzemního podlaží a začíná se pracovat na bednění a montáži výztuže stropu nad ním.

Zároveň dochází k pokládce rozvodů topení, vázání výztuže výtahové šachty prvního nadzemního podlaží, odkopávání boků základové desky a doplňování tepelné izolace základů.

Všechny zúčastněné strany se snaží zefektivnit jednání a urychlit práce, neboť dochází ke zpoždování jednotlivých etap dle harmonogramu. Nicméně stavební firma slíbila, že termín dokončení stavby stihne.

K ukončení hrubé stavby by mělo dojít do 360 dnů od předání a převzetí staveniště, tedy do 6. 4. 2025. Termín pro dokončení stavby je nejpozději 600 dní od předání a převzetí staveniště (11. 4. 2024), tj. nejpozději 2. 12. 2025.

Zhotovitelem stavby je společnost Bielskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego (BPBP), organizační složka Kosmonosy – Česká republika. Investice dosáhne necelých 111,3 mil. vč. DPH.

/ Zdenka Štrauchová

≡ Jaké pivo pili naši předkové

Předně je nutno říci, že v předprůmyslové době to všechno byla piva svrchně kvašená. Se spodním kvašením přichází až 19. století. Nejstarší piva, o nichž máme zmínky ve starověku, bychom dnes pivem asi nenazvali. Byť se v základu jednalo o zkvašené obilí, které se následně dochucovalo, konzistence, spíš než nápoj, připomínala řídkou kaši. Ta se srkala slánkami, čímž se oddělila tekutá složka od pevné.

V českém prostředí máme nejstarší nesporné důkazy o výrobě piva z pozdní doby bronzové (1050/1020–800/750 př. n. l.). U obce Kladina na Pardubicku bylo v roce 2017 nalezeno bronzové vědro z 9. století př. n. l., z jehož usazenin bylo zjištěno, že obsahovalo prosné pivo dochucené směsí bylin včetně pelyňku, z čehož vyplývá, že již cca před 3 000 lety měli lidé v oblibě pivo nahořklé chuti. Pivo vařili následně jak Keltové, Germáni, tak nepochybně i ranní Slované (byť přímé důkazy chybí), takže můžeme předpokládat, že nejpozději od oné pozdní doby bronzové se u nás pivo vařilo již kontinuálně.

Přibližně kolem roku 1000 n. l. se do piva začíná přidávat chmel a pivo se tím chuťově zase více přiblížilo našemu, ačkoli ještě dlouho se do piv přidávaly

i jiné přísady. Například minimálně do pozdního středověku se někdy do piva přidávaly ořechové listy nebo kořen bedrníku, který následně v sušené podobě sloužil jako oblíbená pochutina k pivu až do 19. století.

Chmel se nejprve zřejmě sbíral divoký, ale již z poslední čtvrtiny 11. století máme u nás první doklady o chmelnicích, tedy polním pěstování chmelu.

O pěstování chmelu ve středověku máme doklady i z našeho regionu, a to ze Zlomků urbáře kláštera Hradištského z doby kolem roku 1400.

Z něho se dozvídáme, že z pěti jemu blízkých vesnic – Jiviny, Mukařova, Mohelnice nad Jizerou, Neveklovic a Strážiště – se část poddanských dávek odváděla v chmelu, který za tím účelem museli příslušní sedláci pěstovat. Kromě toho víme, že klášter měl svou vlastní chmelnici, na které byli zase z dalších vesnic lidé povinni robotovat. Je tak nepochybné, že počátky vaření piva v nedávno uzavřeném pivovaru v Klášteře Hradiště nad Jizerou nepochybně spadají do doby fungování tohoto husity zničeného cisterciáckého kláštera, tedy snad již do třetí čtvrtiny 12. století, kdy byl založen.

Rozvoj vaření i konzumace piva přinesl rozvoj měst ve 13. století. Oddělila se výroba sladu, z čehož se stalo samostatné řemeslo, a výroba piva, která byla brána jako obchod, a byla tím dostupná pro všechny měšťany.

Kromě jiného se začaly stavět domy pevnějších konstrukcí s hlubšími sklepy, které umožňovaly lepší uskladnění piv. Patrně právě tehdy se piva začala rozlišovat na mladá, která bychom my dnes asi nazvali výčepními, a stará, která bychom podle dnešních hledisek zařadili mezi ležáky či přímo speciály. Ty se, jak je ze samotných názvů patrné, lišily dobou ležení (zráním) a následně pochopitelně i cenou, kdy staré pivo bylo mnohdy i více než dvojnásobně dražší než mladé pivo.

Pivo se stejně jako dnes vařilo jak světlé (bílé), tak tmavé, přičemž světlé se zpravidla vařilo z pšenice a tmavé z ječmene. K jakosti tuzemského piva se na konci 15. století vyjadřuje přes Čechy cestující student Johannes Butzbach z německého Miltenbergu tak, že je tu „...velmi opojné a silné pivo. Dvě věci jím potřené po uschnutí zůstanou slepené.“

Pivo bylo obecně neodmyslitelnou součástí jídelníčku a bylo považováno za velmi zdravé. Nejvíce bylo ve středověku a raném novověku ceněno tzv. pivo marcové, lidově také zvané březňák. Tím, že bylo uvařené kolem rovnodennosti, kdy se příroda probouzí, byly mu přímo prisuzovány léčivé účinky.

Mělo vyšší kvalitu i delší trvanlivost, což však mohlo být také dáno tím, že díky tomu, jak si jej lidé vážili, používali k jeho výrobě nejkvalitnější suroviny a i výrobě samotné věnovali daleko větší pozornost.

/ Jiří Zoul Sajbt, *Muzejní čtvrtletník*

≡ Turnovské kulturní tipy:

pátek 1. listopadu, 19.00, Klub KUS

Tony Beat

pátek 1. listopadu, 19.30, divadlo

Velké lásky v malém hotelu

Bláznivá komedie Raye Cooneyho vypráví o tom, že ani člen vlády by si neměl něco začínat s vdanou sekretářkou. A pokud si vybere k záletům hotel, kde je i jeho manželka a čínská obsluha mu moc nerozumí, je to přímo katastrofa. To potom potřebuješ spolehlivého tajemníka, který dokáže vyrobit takové alibi, nad kterými zůstává rozum stát. Pokud se do toho ale připelete puritánská poslankyně a podváděný manžel, je jasné, že v hotelu vypukne peklo.
Hraje: Divadelní společnost Háta

sobota 2. listopadu, 19.00, Klub KUS

Básníci ticha 2024: Vladimír Merta

neděle 3. listopadu, 19.30, divadlo

Memento Mori

Osamocená bytost. Moc podivná pro živé a moc živá pro mrtvé. Čeká. Až odbije čas. I vám. Žije? Nebo sám shůry sleduje, jak se žije či dožívá? Hrobníkův příběh rozkrývá předurčenost člověka, nepřízeň osudu a neschopnost cokoliv zvrátit. Sarkasmus a nadsázka jdou ruku v ruce s lyrickou pantomimou. Řečí těla jsou vyprávěny nejkrutější zlomové okamžiky lidského života. Sisyfovská brigáda hrobaře Azraela je zřetězenou situační komikou, při níž úsměv trpkne na rtech, zatímco se humor prožívá do kostí. Hororová groteska a humor pro otrlé. Je pantomima opravdu mrtvá?

pátek 8. listopadu v 19.00, Střelnice

Petr Hapka a jeho potměšilí hosté

Koncert k nedožitým osmdesátinám skladatele Petra Hapky. Připomene nejen ranou písňovou tvorbu pro Hanu Hegerovou, ale také jeho spolupráci s největším tvůrčím partnerem Michalem Horáčkem. Během večera zazní i filmové melodie. Ke spolupráci jsou přizvané osobnosti, které Hapkovy písně interpretovaly v jeho posledním velkém projektu Kudykam.

V alternacích vystoupí Kateřina Marie Tichá, Petra Hřebíčková, Lenka Nová, Hana Holišová, Nad'a Válová, Jana Lota, Dušan Kollár, Jan Maxián, Jan Sklenář, Xavier Baumaxa a další. Zpěváky doprovodí orchestr sólistů v nastudování Petra Maláska.

vstupné od 550 Kč

turnovsko

≡ Kozákovská Drábovna aneb povídání Václava Zieglera

Mezi dominanty Českého ráje na severu Čech patří magická hora Kozákov. Nejvyšší hora regionu je známá jako vyhaslá sopka a také jako naleziště polodrahokamů. Hoře, která je opředena řadou pověstí, se věnovali básníci i spisovatelé. A také archeologové.

Uměle vytesaná světnička Drábovna v pískovcovém bradle na západním svahu vrchu Kozákov nedaleko osady Prackov při červené turistické značce, jež ve středověku sloužila údajně jako hláska. Nedaleko se nacházejí hluboké skalní převisy tzv. pece - Babí, Kudrnáčova, Zemanova a romantické Měsíční údolí.

Na severozápadním svahu Kozákova majestátně stojí pozůstatky skalního hradu Drábovna z 13. století. V historii byl velmi důležitou obranou staré obchodní stezky podél řeky Jizery, neboť fungoval jako hláska. Skalní hrad se rozprostíral na několika blocích pískovcové skály, nechyběl ani dřevěný most. Kozákovská Drábovna je uměle vytvořená komora, která byla vytesána do pískovcového bradla. Skalní obydlí je kulturní památkou od roku 1958.

To však není jedinou zajímavostí místa - pozoruhodná je sama - sopečnou činností Kozákova do nadmořské výšky bez mála 700 m vyzdvižená pískovcová kra, v níž byla světnice vytesána. Jde o nejvýše položený pískovcový útvar Českého ráje a s Adršpašským Křížovým vrchem (667m) i celé naší vlasti. Odkryté cenomanské kaolinitické a limonitické pískovce, v nichž se nacházejí zkameněliny především mlžů druhů *Neithea aequicostata*, *Neithea nobilis* a *Myoconcha angulata*. Pískovcová kra Drábovny tvoří unikátní profil spodními vrstvami severního okraje české křídové pánve, kde lze velmi dobře studovat geodynamické jevy spojené s tektonickou činností. Jeskyně lokality Vesec pod Kozákovem se nacházejí na severozápadním a západním svahu hory Kozákov (744 m n.m.). Jedná se o tři hluboké skalní převisy, zvané „pece“ - Babí pec, Kudrnáčova pec a Zemanova pec. Největší je Babí pec, jejíž 18 m široký a až 3 m vysoký vchod je otevřen k jihu. Babí pec není však příliš hluboká, pouze 6-8 m. Druhá, Kudrnáčova pec, sousedící s Babí pecí, je podobného charakteru. Třetí, Zemanova pec, se nalézá o kus dál pod vrchem Drábovna. Ve všech třech lokalitách se našly stopy přítomnosti osídlení z pozdní doby kamenné (eneolitu), lidu kultury s keramikou nálevkovitých pohárů. V jeskyních, hlavně v Babí peci, se našlo tisíce kusů výrobního odpadu, které vznikaly při opracovávání rohovců a červených a zelených jaspisů a chalcedonů, které se na kozákovském vrchu vyskytovaly. Kameny se v „pecích“ nahrubo opracovávaly a roznášely do okolí. Hledání a výrobní činnost na Kozákově byly patrně sezónního charakteru.

A jak se tam dostaneme, přátelé? Inu, pěšky. Z Vesce pod Kozákovem po červené turistické značce na vrchol Kozákova. Nebo opačným směrem. Je to při cestě. Ano, mnozí z vás se poněkud zadýchají, ale věřte, stojí to za to!

/ Václav Ziegler pro stránky Geoparku UNESCO Český ráj

ROVENSKO p/T – Vernisáž výstavy obrazů akademického malíře Richarda Náhlovského se uskuteční v Rovensku pod Troskami v sále radnice **9. listopadu 2024 od 17 hodin.**

MALÁ SKÁLA - 2. 11. ve 20:00 v kině Androvna
autorské promítání nového filmu Bohdana Slámy Konec světa

TATOBITY –

Módní přehlídka
Fashion
8. listopadu 2024
od 18,00 hod Na sále kulturního domu v Tatobitech

Mona Collections

- Módní přehlídka značky Monacollections.cz
- Vystoupení VOGUE taneční skupiny ROYAL LADIES
- Prodejní koutek
- Občerstvení zajištěno

Vstupné dobrovolné

 www.monacollections.cz

‖ Obrazy Daniela Geremuse v lomnickém muzeu

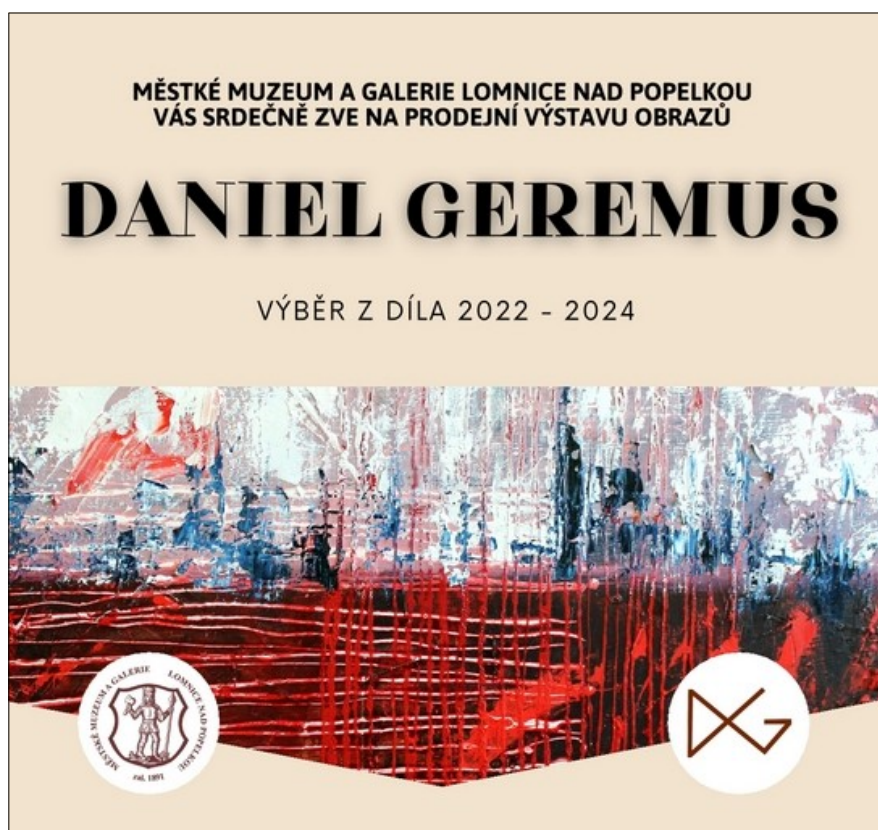
Již popáté se v prostorách výstavní haly muzea představí výtvarník Daniel Geremus, a to v rámci své prezentace nazvané „Výběr z díla – 2022 – 2024“. Jak název napovídá, bude se jednat o průřez jeho poslední tvorby. Prodejní akci, která se koná u příležitosti autorova životního jubilea, úvodním slovem zahájí v rámci slavnostní vernisáže **v neděli 3. listopadu** od 10 hodin paní Aranka Novotná, v kulturní části programu vystoupí s hrou na piano pan Jan Kučera. Výstavu si budete moci přijít prohlédnout až do 24. listopadu.

Osobnost Daniela Geremuse nemusíme mnohým z vás představovat. Je lomnickým rodákem, kde také dlouhodobě žije a tvoří. Ač výtvarně nestudovaný, pod tahy jeho štětců vznikají pozoruhodná a nezaměnitelná díla, se kterými jsme se již měli možnost setkat v minulosti v rámci jeho samostatných i společných výstav přímo v Lomnici, tak i v dalších městech Čech, včetně těch zahraničních. Sám k tomu říká: „Velmi často se lidé ptají, jaké umělecké školy jsem vystudoval, a já jim k jejich údivu říkám, že žádnou. Myslím, že pokud si chcete splnit svůj sen, vzdělání není podstatné.“

Vyniká v realistických zátiších, mimořádné jsou jeho současné portréty slavných osobností, ale zaujmou též i abstrakce, krajiny, či experimentální díla typu koláží, kdy do obrazu zakomponuje třeba i kus oblečení, věci denní potřeby nebo dokonce i mince.

Přestože autora známe jako nadaného výtvarníka, v posledních pěti letech nás překvapil i svojí knižní tvorbou. Během tohoto období spatřilo světlo světa šest titulů, kde kromě svých originálních myšlenek seznamuje čtenáře se svými díly a například i s důvody jejich vzniku. V té předposlední, která vyšla v roce 2023 pod názvem „Já ho dám jahodám“ dokonce zaexperimentoval a provází čtenáře novými obrazy prostřednictvím básní.

V neposlední řadě se Daniel Geremus dostal do našeho povědomí otevřením své vlastní galerie v našem městě, a to v září roku 2023. Zde pak, kromě vlastního tvoření a prodeje, organizoval pro zájemce workshopy. Galerie se ale stala i místem křtu poslední knihy „Štřevní Evropa“, a zároveň také místem pro

zajímavá a inspirativní setkání. Nyní byla Galerie Geremus přestěhována na Husovo náměstí čp. 45, kde byla slavnostně zpřístupněna 28. září. Můžete ji navštívit v otevírací době od čtvrtka do neděle, vždy od 13.30 do 17.30.

S jeho tvorbou a dalšími aktivitami se můžete seznámit i na webových stránkách www.galerie-geremus.cz, kde se nachází mimo jiné i prodejní e-shop, a nově se připravuje i natáčení podcastů, jež budou k vidění na Youtube.

/ Andrea Zikmundová

▤ **Jaké panovaly lidové zvyky na Lomnicku za časů našich předků? Byly stejné jako v jiných oblastech, nebo se lišily? Co bylo součástí štědrovečerní magie a věštění, jaké zvyky provázely jednotlivé svátky církevního roku, aby byla zajištěna dobrá úroda, dívka získala toho pravého ženicha a zabránilo se nekalým kouskům čarodějnic? To a mnohé další nám objasní na své přednášce etnoložka Regionálního muzea a galerie v Jičíně, Mgr. Hana Macháčková. Akce se uskuteční ve čtvrtek 7. listopadu od 17 hodin. Vstupné je dobrovolné.**

▤ **Další z koncertů k Roku české hudby. Tentokrát vystoupí sopranistky Jana Stehr a Karla Bytnarová, Alfred Stehr a lomnické vokální kvarteto Carpe Musicam.**

Městské muzeum a galerie Lomnice nad Popelkou, p. o.
zve srdečně na přednášku

Mgr. Hany Macháčkové,
etnoložky Regionálního muzea a galerie v Jičíně

Lidové zvyky našich předků na Lomnicku

magie, věštění, pověry, obřady církevních svátků

B. Paprocký z Hlohol, Obora aneb zahrada. Praha 1602. (Zíbrt, C. a Hochová-Brožiková, Z. ed: Veselé chvíle v životě lidu českého. Vyd. 2 Praha, 2006, s. 575.)

čtvrtek 7. listopadu 2024
od 17 hodin
Vstupné dobrovolné

ZÁMEK VELKÝ SÁL

KONCERT V RÁMCI ROKU ČESKÉ HUDBY

Křížem krážem českou hudbou

9. 11. 2024 | 19:00
Vstupné 200 Kč

UČINKUJÍ: Jana Stehr, Alfred Stehr, Karla Bytnarová

KINO
Lomnický národní park

FILMOVÝ FESTIVAL

Snow Film Fest

8. 11. 2024 | 17:00

Vstupné 200 Kč

ČEKÁJÍ VÁS TYTO FILMY:

I. pásmo 17:00 – 18:15

Changabang: Návrat na zánovní horu (20', Nový Zéland)

Do hor a zpět (45', Kanada)

II. pásmo 18:30 – 19:35

Linea - Cesta za estečkou (15', Itálie)

Náruť severu vol. 2 (20', Česko)

Simply Beautiful (27', Česko)

III. pásmo 19:50 – 21:00

Výstup pro naději (14', USA)

Ledové vodopády (54', Norsko)

Třináctý ročník zimního festivalu Snow Film Fest je za dveřmi a v lesní se můžete těšit na spoustu oceňovaných až třináct expedic a sportovních výprav. Tento ročník přinese spoustu horolepectví, lyžování, pokání výprav, spížební ledových řek a vodopádů na kajaku a dozvíte se i něco o letárodním nebezpečí v horách. K tomu všemu samozřejmě liberecké pivo, slane i sladké dobroty a pohodlová atmosféra!

lomnicko

LIBŠTÁT – Město slavilo posvěcení kostela svatého Jiří po jeho velmi rozsáhlé a náročné rekonstrukci a také otevření parku u barokního historického mostu svatého Jána. Liberecký kraj podpořil jeho vybudování částkou 300 tisíc, zbylé náklady hradil městys Libštát z vlastních prostředků.

Foto L. Fejfar

8. listopadu od 20 hodin v Golfu

VISACÍ ZÁMEK

Visací zámek je vlivnou kapelou, která vznikla už roku 1982 a od té doby hraje v původní sestavě, což je ojedinělé. Pětičlennou sestavu tvoří zpěvák Jan „Hony“ Haubert, kytarista Michal „Pixies“ Pixa, baskytarista Vladimír „Savec“ Šťástka, kytarista Ivan „Hroch“ Rut a bubeník Jiří „Sweet P“ Pátek. Jako host se představí kapela Vision Days. Koncert je na stání. Vstup v 19 hod. Předprodej i na Ticketstream.

Vstupné v předprodeji: 390 na místě 450 Kč.

železnobrodsko

KRÁSNÁ, PĚNČÍN – Kostel v Krásné na Jablonecku má obnovené Svaté schody s kaplí, oprava se povedla díky dárcům

Obnova Svatých schodů s kaplí skončila po několika měsících v kostele sv. Josefa v Krásné na Jablonecku. Rekonstrukce jeho nejcennější části si vyžádala přes milion korun. Administrátor římskokatolické farnosti v Krásné Jan Jucha řekl, že opravu se povedlo provést díky dárcům.

„Mám velikou radost, protože to byla skutečně velká akce a díky pomoci Libereckého kraje a dárců, kterých bylo velké množství, menších i větších, tak se to povede všechno také zaplatit,“ uvedl.

Svaté schody v Krásné jsou kopií původních mramorových schodů o 28 stupních, po kterých podle legend krácel v Jeruzalémě Ježíš Kristus k Pilátu

Pontskému. V republice jsou kopie Svatých schodů na deseti místech. V kostele sv. Josefa jsou od roku 1761 a pod každým stupněm jsou uloženy ostatky svatých. Na schody se nesmí šlapat, věřící je zdolávají na kolenou a při výstupu se modlí.

Podle administrátora farnosti byly schody poškozené a opravu potřebovaly. „Restaurátoři je odborně ošetřili a samozřejmě zachovali takovou tu patinu, aby nevypadaly jako úplně nové,“ uvedl Jucha. Po velké opravě je i kaple nad schody, která získala původní barevnou podobu i štukovou výzdobu. Restaurátorům se podařilo obnovit i iluzivní oltář. „Všechny nepůvodní malby byly odstraněny,“ dodal Jucha.

Kostel svatého Josefa v Krásné je jednolodní zděnou stavbou s půlkruhovým presbytářem a bočními kaplemi. Vystaven byl v letech 1756 až 1760. Půdorys kostela je neobvyklý, má tvar kříže. Kostel stojí v blízkosti legendami opředeného Kittelova domu. Právě jeho nejslavnější majitel, léčitel Eleazar Kittel přezdívaný Faust Jizerských hor, se zasloužil o postavení kostela i vybudování Svatých schodů.

(Genus)

ŽELEZNÝ BROD – Zveme vás na vernisáž výstavy "Kabinet kuriozit", která se koná 6. listopadu od 17 hodin.

Vernisáž zahájí kurátorka výstavy Markéta Kroupová za přítomnosti autorky Marie Mrňávkové.

Marie Mrňávková studovala v ateliéru Ronyho Plesla na Střední umělecko-průmyslové škole sklářské v Železném Brodě a obor Design skla na UJEP v Ústí nad Labem. Ukázalo se ale, že jí je bližší měkký materiál a začala se realizovat

v textilní tvorbě pro malé děti. Dvacet let pro ně vytvářela látkové hračky, v posledním období pod značkou Brodita. Typickým znakem její hračkové tvorby byla výšivka, nejprve ruční a později strojová. Od roku 2023 se soustředí na volnou textilní tvorbu, v jejímž centru se objevují tajemní lesní duchové a bytosti, jejichž prostřednictvím se vnáší do dění kolem nás pohádková a magická atmosféra. Můry s personifikovanou podobou, bájní mořští tvorové a mytologické bytosti jsou pro autorku nekonečným zdrojem inspirace. Aktuální výstava zahrnuje bohatě vyšívané bytosti, které parafrázuji oblíbené kabiny kuriozit, plné podivuhodných přírodních zvláštností. Marie Mrňávková žije v Kamenickém Šenově v tzv. baťovském domečku. Jeho součástí je šicí dílna a ateliér, v němž buduje malý útulný kabinet kuriozit a interaktivní loutkový prostor pro chystanou knížku Butik pana Barona.

ŽELEZNÝ BROD – 4. 11. od 19 hodin v městském divadle

Erica assouse: Příbuzné si nevybíráme

Oslava třech bratrů a jejich manželek, kterou okoření příchod Franckyho mladé vyzývavé sekretářky Natálie. Manželky zjišťují... Čí je to milenka? Dojde k překvapivým odhalením a rodinná idyla bere za své...

Hrají: V. Vydra, J. Čenský, S. Skopal, M. Zahálka, E. Režmanová, J. Boušková, ad. Vstupné 420 Kč.

8. 11. od 19 hodin v městském divadle

Kapelníci slaví 30 let – koncert železnobrodské country skupiny a jejich hosta, legendární country skupiny **Lokálka** z Hradce Králové, která slaví 50 let.

Historie skupiny Kapelníci se začala psát počátkem 90. let. V té době si do sokolovny na Hrubé Horce chodili Míra Kopal a Jarda Rydval se svými přáteli

zahrát a zazpívat jen tak, „aby pivo chutnalo“. K nim se časem přidal Jiří Veselý (kytara) a Viktor Strouhal (baskytara). V tomto složení poprvé veřejně vystoupili v Alšovicích 25. 4. 1994. Od té doby hrají Kapelníci na různých akcích v okolí Železného Brodu a Libereckého kraje.

V repertoáru mají písně jak ve stylu country, tak trampské, folkové, ale i moderní.

Od roku 1999 hrají ve stejné sestavě, a to Míra Kopal (kytara), Jarda Rydval (banjo), Jarda Fojtík (baskytara), Mário Kieveg (kytara) a Jiří Šefr (mandolína, dobro). K nim se časem přidal Milan Wunderer (kachon). Několik let s nimi hrál také Pavel Truhlář (elektrická kytara). Čestným členem je Lubomír Herman z Modrotisku, který má velké zásluhy na vzniku skupiny.

Hudební skupina Lokálka je českému publiku známa jakožto legendární výrazné parodicko-satirické uskupení muzikantů, kteří již padesátým rokem ovlivňují své posluchače napříč generacemi. Parodie, či lépe parafráze, především známých countryových a folkových hitů dává písním novou tvář, rozměr a život. Stejně tak autorské písně – to vše převážně z pera kapelníka Ladislava Straky, je zasvěcenými souhrnně označováno jako „Tragedy country“.

V letošním roce vyráží ve své 50. sezóně v plné síle po vlastech českých i slovenských, v dnes již dvougenerační sestavě: za zasloužilé umělce Ladislav Hübelbauer, Jiří Pirner a miláček žen, starců a dětí František Zapadlo. Za mladší dorost pak Přemysl Dolan, Radek Novák a Petra Kolátorová. Vstupné 100 Kč.

21. 11. od 10 a 17.30 v městském divadle

Bluegrass Ambassadors / Henhouse Prowlers

Chicagští „Tuláci kurníku“ přicházejí se svým novým pořadem, kterým oslaví hluboké spojení existující mezi americkou a českou kulturou díky vzájemné lásce k bluegrassu a country! Vstupné 50 Kč.

14. 12. od 17 hodin v městském divadle

Sluha dvou pánů (Divadlo bez debat, Bakov nad Jizerou)

Hra z úzkého rodinného prostředí, kde jsou hlavní událostí zásnuby, které komplikuje sluha Truffaldino, mazaný a přihlouplý zároveň. Rozehrává komedii záměn a nedorozumění, poháněn svým věčným hladem, skrze nečekané peripetie až ke št'astnému konci. Vstupné 150 Kč

jilemnice

☞ **Sobota 9. 11.** v 19.00 v Jilmu

Koncert skupiny **Jelen** - Divadelní turné

Vstupenky v předprodeji na ticketstream.cz

Sobota 16. 11. v 19.00 v Jilmu

Koncert skupiny **Wohnout + Maniac**

≡ Mluva J.Š. Kubína se zvláštním přihlédnutím k nadávkám

Nultý ročník pohádkového festivalu v Jičíně jsme s kolegou, spoluzakladatelem festivalu Jičín - město pohádky, Jaromírem Gottliebem nazvali Kubínův Jičín a dlouhá (a asi nejzdařilejší jeho léta) i spolu zajišťovali a vedli. V oněch říjnových dnech roku 1990 to byly tehdy podle dobového tisku „Kulturní dny pro děti a dospělé“. Vyjádřili jsme tak, že to je i do budoucna pro všechny věkové kategorie.

Hlavně jsme ovšem chtěli složit poctu jednomu z nejslavnějších jičínských rodáků. On dlouhá léta podepisoval svá díla pouze občanským jménem Josef Kubín; teprve v roce 1919 přijal přídomek Štefan.

Později jsme i proto spolu s Jaromírem založili také (na jičínské „bráně“) - Jivínského Štefana. Vida... máme tu další malé jubileum.

Sám JŠK k tomu říká:

„Někdy v létě, tuším v r. 1918, přinesla Česká politika v nedělní příloze povídku od mně neznámého autora Josefa Kubína. Aby se předešlo matení, hledal jsem nějaký odlišný přídomek. Když po převratě Slovensko s námi utvořilo jednotný stát, z radosti nad tím povídám -přijmu jméno po prvním Slováčku, který k nám zavítá. Nedal na sebe dlouho čekat a byl tu - Štefan Uharka. Prodával ramínka, pasti apod. Hned jsem ho lapil a za to své jméno se u nás dobře poměl. To je tedy můj Štefan, kterého jsem si osvojil a od těch dob také nosím“.

Že Jičín náš Josef Štefan přejmenoval na Jivín je všeobecně známo. Podobnou pozornost jako Jivínu věnoval jen dvěma místům -Prachovským skalám a vesničce Držkovu. Jivínské rapsodie začal psát v roce 1938 a od toho data nastal obrovský vzestup jeho tvůrčích aktivit.

Mluva Kubínova je svérázná, zvláště skloubením spisovného jazyka a lidové mluvy.

Dialektismy jsou např. čistecká = voda, krot = krotké zvíře, lajsko = hejno, omydlík = spěrek mýdla, podlud = podvod. Nářečního jedák používal jednak ve významu původním = jazyk, vyřídilka, ale i ústa a hrdlo. Kubín byl i novátor-ský. Neologismy drůbežna = drůbežárna, mléčna = mlékárna, pečna = pekárna, potravna = spížirna, lékovna= lékárna, ale i divadelna, důchodna, hostilna, hudebna. (Pokud si někdo vzpomene i na F. L. Věka, nemýlí se...)

Velmi zajímavé jsou ale Kubínova nadávky. Jsou ošemetné a svěží, neotřelé od nejhrubších, až po ty mírnější. Autorova vynalézavost za všechny:

Na K - kaněra, kazbunda, kazbundík, kazbundě, klazan, klazaně, kondrát, košpleta, kudibal, kudibalka, kujeba ,kujebák, kukard, kunifa, kunifer, kuniferda, kunikreta, kuťaperča, kydoň

Na M - machula, machulka, machachulka, mandragora, marvaník, matlas, mikenda, mikvásek, mitit'uk, modrohnát, mrkosílek, mrňoule, muďan, mumra, mumraně, mumranice, mumraník, mumrejník, muniš.

Zvláštní druh nadávek použil u slov svým významem učených jako aurikule, baldachýn, kvintesence (vid' ty kvintesence proklamaštěná, ty aurikule z nedopatření božího na svět zplozená). Podobnou vynalézavost použil i v oblasti synonym. Pro oči má výrazy jako brůle, kuky, hled'átka, okule, vejdumpky, pro ústa – maltazna, mluvnice, papa, papka, pro ruce – chňáry, kelky, pačmáky, pracny pro břich – náca, pudník, putník, pupelec, svatej Ignác, terboch, vaňoch, vejputník pro zadnici – čudidlo, holička, masopust, prdidlo, sedačka, sedanka, usedlost, zadinka, zadní Indie.

Osobitá jsou i přirovnání: „holky se budou vrtět jako moucha v pomejích, jste mi tu platní jako v kostele pes, hubička mu voněla jako boží dřevec, její tělo bylo hebké jako návěj sněhu, jako by ji přeje pluhem božích muk“.
Spojování nesouvisejících pojmů – knedlíky se smutkem, hřích proti koštěti, kaňka v kolovratě, osud se zelím, život bez rukávů.

Kubínův vklad do oblasti lidových rčení je rovněž bohatý: chacha Habeš, kam se hrabeš, pane Musil, to sem zkusil, dyž sem vám ty husy dusil, drž se klopoty do samé soboty, to bude legrace v Jivíně na place, takových matlasů na vrbě natřasu.

Jeho nevážnost a deformace je také zajímavá: pozdě býka honit, pytlická tma, na mou duši na mou kuši, ranní ptáče dál doptáče i dnes nečekaně aktuální Komu není šůry dáno, může dostat ze strany.

Obměňoval i přísloví – pěstí skálu nepovalíš, ani vejcem nerozbiješ, chtěla na něm stavět kostel a už ani kůlnu.

Jeho úsloví ale nejčastěji pojednávají o ženách: žena je sladké pojítko života, bez ní dou mlýny naprázdno, bez ženy jako trakař bez kolečka, chalupa bez ženy je jako studánka bez vody, dobrá žena je zlatý sloup v domě, muž je lampa a žena její světýlko, hodná žena hlavy mužova koruna.

Některá se ale o ženách vyjadřují nepříznivě: se ženskou hlavou je těžký boj, jdeš-li na vojnu, modli se jednou, sedáš-li na loď dvakrát, a ženu-li bereš - třikrát.

Studenty volal Kubín k tabuli slovy: „Přijďte povídat“ a novou látku uváděl takto: „Pusťme se nyní přes mrtvolky padlých soudruhů k vítající nás hladině nového článku“.

Jivín - Jičín se svou bránou, která jak uváděl „pne svůj ukazováček až do oblak a navléká si jejich alpakové prstýnky“ mu byl jakýmsi druhým hlavním městem - „BUĎ TU BLAŽEN? METROPOLO - A NEZAPOMENŇ!“

Na našeho předhrabalovského pábitele jsme ovšem nezapoměli- je to s námi a jeho fantazie a pohádka také! Jivínský Štefan i festival Jičín - město pohádky mají už m n o h é ročníky za sebou...!!

Jeho báchorkové začátky jsou neméně pestré: „je to na tom světě když bačkora kvete -poslechněte lidičky, zas něco nového, co se v světě nestalo času nynějšího“
Zakončeny bývají pohádky rčeními: No a dej jim pámbu štěstí po tom mokrém dešti. Tak a byl jeden sedlák, měl kobyly a bič, a naše pohádka je pryč. Babyka,

kobyla děška, válek, ať povídá zas kmostr Málek.

Krátké nahlédnutí do mluvy J. Š. Kubína si dovolím zakončit pro něho typickým: **NO A JÁ JSEM POMALU U KONCE. KDO ŽIJETE? ŽIJTE BLAZE, V SAMÉM KVÍTÍ, A TĚM CO NÁS OPUSTILI VĚČNÉ SVĚTLO AŽ TAM SVÍTÍ.**

S využitím staršího materiálu z roku 2009

/ Jaroslav Veselý, Jičín

tanvaldsko

NÁVAROV – Český strom rekordman se tyčí nad lesy jako mrakodrap

Arboristé změřili nejvyšší strom v České republice. Douglaska tisolistá u Návarova za posledních deset let vyrostla o 2,67 metru a nyní měří úctyhodných 66,72 metru. Tento 145letý velikán patří mezi nejvyšší stromy v Evropě.

Měření provedli arboristé pomocí moderních technologií, včetně dronů a speciální stromolezecké lanové techniky. Při této příležitosti také zkontrolovali zdravotní stav stromu, který je podle jejich zjištění výborný a strom je plný vitality.

Douglaska byla za nejvyšší strom v ČR označena již v roce 2014, tehdy se však rozměrově výjimečné stromy systematicky neevidovaly. V současnosti se o evidenci vysokých stromů stará Národní inventarizace lesů na základě terénních průzkumů.

Rekordní douglaska roste v lese na Železnobrodsku a patří společnosti s certifikací PEFC. Tento certifikát je zárukou udržitelného hospodaření v lesích a dodržování přísných ekologických, sociálních a etických standardů při produkci dřeva. Systémem PEFC je v současnosti certifikováno více než 70 procent rozlohy českých lesů.

Zajímavostí je, že v okolí rekordmana rostou i další douglasky, které přesahují výšku 60 metrů. Douglaska tisolistá, původem ze Severní Ameriky, může dorůst výšky až 75 metrů s průměrem kmene až dva metry. Běžně se dožívá 500 let, ale byly zaznamenány i případy stromů starších tisíce let.

Tento impozantní strom tak nadále zůstává pýchou českých lesů a důkazem, že i v našich podmínkách mohou vyrůst skutečně monumentální velikáni.

(Náš REGION)

≡ Habelovy sloupky u pivovarských rybníků

Ve smrkovém lese u pivovarských rybníků ve Vrkoslavicích stojí dodnes několik opuštěných sloupků, na nichž býval plot kdysi zabraňující vstupu k vodě užívané pro vaření jabloneckého piva...

Pivovar byl na území Vrkoslavic postaven v letech 1833 až 1835 tehdejším majitelem maloskalského panství Johannem Römischem. A je vcelku překvapivé, že v počáteční fázi své existence neměl v sousedství žádný rybník – tehdejší výrobě patrně dostačoval poměrně mocný přítok potoka pramenícího v nedalekém panském lese. Později však asi jeho vody pro výrobu sladu a ledu na chlazení piva přestaly dostačovat a v letech 1882 až 1899 proto na stejném toku postupně vznikly hned tři pivovarské rybníky. Nesloužily ovšem jen výrobě piva: 18. května 1922 byl horní rybník díky vstřícnosti pivovaru a práci německého tělocvičného spolku z Vrkoslavic přeměněn na koupaliště a sluneční lázně.

Krásné pivovarské rybníky jsou kupodivu spojeny s tesknými osudy. Již v lednu 1894 byla dělníky u horního pivovarského rybníka nalezena zamrzlá mrtvola, v níž byl identifikován 30letý brusič skla Wilhelm Hartig z Vrkoslavic. Několik týdnů předtím vyzvedl chudinskou podporu pro svoji sestru a tu hnedle prohrál v hazardní hře a patrně právě proto se rozhodl ukončit svůj život. Velké drama se odehrálo u rybníků v dubnu 1896. Ve vodě byly nalezeny mrtvoly mladíka a dívky, jejichž ruce byly svázané kusem látky. Záhy v nich byla rozpoznána těla dvacetiletého sklářského pomocníka Gustava Baslera z Vratislavic a jednadvacetileté H. H. z Jablonce. Oba udržovali již delší dobu milostný vztah, kterému ovšem nebyli nakloněni dívčiny rodiče, a proto se mladí rozhodli dobrovolně skončit svůj život. Dva měsíce na to byla z rybníka zase vylovena mrtvola dvouměsíčního chlapce, kterého zde patrně poporodu pohodila jeho matka. V květnu 1899 se dolní rybník stal místem sebevraždy neznámé ženy. V listopadu 1908 tu byl zase nalezen zmrzlý 68letý žebrák Ignaz Hübner z Maršovic. V červenci 1912 se v rybníce z neznámého důvodu dobrovolně utopila jednačtyřicetiletá Anna S. z Kokonína, jejíž tělo vyplavalo na hladinu až druhý den po sebevraždě. V listopadu 1930 u rybníka zmizela 18letá Ella Schidová, dcera výrobce skleněného zboží Josefa Schidy z Dolní Černé Studnice; u prostředního rybníka byla nalezena její čepice a kabát; ale o nálezu jejího těla jablonecké noviny mlčí. A konečně v březnu 1938 byla v rybníka vylovena mrtvola 70leté Anny Kleinertové z Kokonína, která bylavelmi zoufalá, neboť jí zemřel před půl rokem manžel a sama trpěla nervovou nemocí. O po válečných sebevraždách novější noviny mlčí, ale na samém konci války se rybníky prý staly místem řady dobrovolných odchodů ze světa.

Možná právě z tohoto důvodu četných sebevražd byla část prostoru rybníků obehnána za první republiky plotem. Dodnes se z něj dochovalo několik betonových sloupků s nápisem FRANZ HABEL GABLONZ A/N.

Ten připomíná výrobce – firmu Franze Habela z Mozartovy 87 (dnešní Smetanova). Franz Habel již na začátku 20. století dodával na jablonecké stavby písek a zeminu. Krátce na to ale začal pracovat s cementem a zřídil výrobu betonových prvků, které v té době hojně nahrazovaly nákladnější kamenické výrobky. V roce 1905 je již Franz Habel uváděn jako výrobce cementových trubek, které se začaly využívat pro budování veřejné kanalizace.

Že se panu Habelovi dařilo, svědčí inzeráty v jabloneckých novinách, kterými opakovaně lákal nové pracovníky. Za první světové války se Habelovo podnikání kupodivu ještě rozvinulo: dochovaly se zprávy, že se podílel i na stavbě rozsáhlého barákového tábora pro ruské zajatce v libereckém Ostašově. Sortiment firmy se ještě rozšířil po válce – Franz Habel nabízel nejen betonové roury a sloupky, ale také skruže a dekly na studny, kryty komínů; v jeho nabídce byly dokonce i betonové náhrobní kameny. Zdá se, že pan Habel byl velmi podnikavý, později třeba pro město zajišťoval zimní posyp silnic šterkem. Jeho jméno se objevuje v roce 1939 v posledním předválečném adresáři, a pak se jeho cesta v Jablonci nadobro ztrácí. Jednou z mála připomínek na jméno a činnost Franze Habela jsou dnes ony betonové sloupky u rybníků nad pivovarem.

/ Marek Řeháček, *Jablonecký měsíčník*

liberecký kraj

LIBEREC – O tom, kdo povede Liberecký kraj v dalším volebním období 2024–2028 v pátek rozhodli nově zvolení zastupitelé, kteří na ustavujícím

zastupitelstvu složili slib a v tajné volbě rozhodli o složení krajské rady. Post hejtmána již po čtvrté obhájil Martin Půta. Liberecký kraj má pětáctyřicetičlenné zastupitelstvo a devítičlennou radu. Dvacet jedna členů zasedne na zastupitelské místo poprvé a pět stávajících radních ve své práci pro Liberecký kraj pokračuje.

LIBEREC – Botanická zahrada v Liberci zkrátila se změnou letního času na zimní od neděle otevírací dobu. Slibuje si od toho i úsporu energií. Zatímco do 27. října se zahrada otevírala v 08:00 a zavírá v 18:00, nyní bude možné zahradu navštívit už jen mezi 09:00 a 16:00. Zkrácená provozní doba platí do jara.

mnichovo hradiště

Novou knihu Ing. Vratislava Švermy o LIAZu v kině pokřtilo více než 170 příchozích!

z Dakaru po vrátné.
(Muzeum města MH)

V úterý 15. října 2024 byla v kině za účasti téměř dvou set milovníků Liazu pokřtěna nová kniha Vratislava Švermy - LIAZ Mnichovo Hradiště: Od vzniku do zániku výroby a slavnostně byla uvedena do prodeje. Křest a celé setkání organizovalo Muzeum města Mnichovo Hradiště. Promítnut byl stříhový dokumentární snímek LIAZ Mnichovo Hradiště, jež je výsledkem nadále pokračující muzejní badatelské činnosti i v tomto tématu.

Vratislav Šverma, držitel Ceny města Mnichovo Hradiště, je znám jako velký znalec LIAZu a jeho historie. Na tuto knihu sbíral materiály po desetiletí. Výsledkem je publikace nejen o výrobním závodě a jeho odděleních, ale také o lidech: od ředitelů po kuchařky ze závodní kuchyně, od jezdců se zkušenostmi

